Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas fr versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.
angļu
Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: en.
Swipe to change

Dalībvalstu tiesas un citas iestādes

Francija

Valodas versijai, kuru skatāties, nav oficiāla tulkojuma.
Šeit ir šī satura mašīntulkojums. Tā mērķis ir tikai palīdzēt saprast, par ko ir teksts. Šīs lapas īpašnieks neuzņemas pilnīgi nekādu atbildību par šī mašīntulkojuma kvalitāti.
-----latviešu-----spāņučehudāņuvācuigauņugrieķuhorvātuitāļulietuviešuungārumaltiešunīderlandiešupoļuportugāļu rumāņuslovākuslovēņusomuzviedru

Tiesas
Valsts Cilvēktiesību aizsardzības iestāde
Institucionālais tiesībsargs:Tiesību aizstāvis
Specializētās cilvēktiesību struktūras
Citas specializētas iestādes

Tiesas

Fizisku personu pamattiesības un brīvības pirmajā instancē garantē administratīvās un apelācijas tiesas, kurās iedzīvotāji var ierosināt lietas.
Turklāt Konstitucionālā padome (*Conseil constitutionnel*), kas lemj par tiesību aktu atbilstību Konstitūcijai, veic divu veidu pārbaudi:
vēl nepieņemtu tiesību aktu pārbaudi — institucionālie tiesību akti un parlamentāro asambleju reglamenti pirms pirmo pieņemšanas un pēdējo stāšanās spēkā ir jāiesniedz izskatīšanai Konstitucionālajai padomei. Arī starptautiskas saistības pirms to ratificēšanas vai apstiprināšanas var iesniegt padomei izskatīšanai. Parastos tiesību aktus var iesniegt padomei izskatīšanai pirms to pieņemšanas;
pieņemto tiesību aktu pārbaudi — pārskatot Konstitūciju 2008. gada 23. jūlijā, Konstitūcijā tika iekļauts 61. panta 1. punkts, ar kuru ieviesa prioritāru prejudiciālu nolēmumu par atbilstību Konstitūcijai (*question prioritaire de constitutionalité*). Šī pārbaudes iespēja ļauj iedzīvotājiem tiesvedības laikā apstrīdēt tāda pieņemta tiesību akta atbilstību Konstitūcijai, ar ko tiek šķietami pārkāptas Konstitūcijā garantētās tiesības un brīvības. Tiesa nodod prioritāro jautājumu par atbilstību Konstitūcijai izskatīt Kasācijas tiesai (*Cour de cassation*) vai Valsts padomei (*Conseil d'État*). Valsts padome vai Kasācijas tiesa šā jautājuma izskatīšanu pēc tam var nodot Konstitucionālajai padomei, kam par to ir jāpieņem lēmums trīs mēnešu laikā. Līdz ar to kopš 2010. gada 1. marta pēc Valsts padomes vai Kasācijas tiesas atzinuma pieprasījuma saņemšanas Konstitucionālā padome ir atbildīga par pārbaudi attiecībā uz to, vai ar jau spēkā esošu tiesību akta noteikumu netiek pārkāptas Konstitūcijas garantētās tiesības un brīvības. Vajadzības gadījumā Konstitucionālā padome var atcelt attiecīgo noteikumu.

Plašāka informācija attiecībā uz prioritāro prejudiciālo nolēmumu pieņemšanu par atbilstību Konstitūcijai:
https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F21088
http://www.vie-publique.fr/actualite/faq-citoyens/qpc/
Informācija par to, kā ir organizētas tiesas, un par to jurisdikciju ir pieejama Valsts padomes, Kasācijas tiesas un Konstitucionālās padomes tīmekļa vietnēs:
https://www.conseil-etat.fr
https://www.courdecassation.fr/
https://www.conseil-constitutionnel.fr/en

Valsts Cilvēktiesību aizsardzības iestāde

Valsts Konsultatīvā komisija cilvēktiesību jautājumos

Valsts Konsultatīvā komisija cilvēktiesību jautājumos (*Commission nationale consultative des droits de l'homme — CNCDH*) ir Francijas valsts cilvēktiesību iestāde, kas dibināta 1947. gadā. Lai gan to uzskata par neatkarīgu administratīvo iestādi, tā ir valsts struktūra, kas pilda savus uzdevumus pilnīgi neatkarīgi (saskaņā ar 2007. gada 5. marta Likumu Nr. 2007292). CNCDH veido 64 pilsoniskās sabiedrības organizāciju vadošie darbinieki un pārstāvji.

Uzdevumi

CNCDH veicina dialogu starp valdību, parlamentu, iestādēm un pilsonisko sabiedrību par cilvēktiesībām, humanitārajām tiesībām un darbībām un cīņu pret rasismu:
proti, palīdz sagatavot ziņojumus, kas Francijai atbilstīgi tās līgumsaistībām cilvēktiesību jomā ir jāiesniedz starptautiskām organizācijām;
veicina izglītošanos cilvēktiesību jomā;
ir atbildīga par publiska gada ziņojuma sagatavošanu par cīņu pret rasismu, kā paredzēts 1990. gada 13. jūlija Likuma 2. pantā;
pēc savas ierosmes var vērst publisko iestāžu uzmanību uz pasākumiem, kas varētu sekmēt cilvēktiesību aizsardzību un popularizēšanu. Tā var virzīt jebkuru jautājumu saistībā ar ārkārtas humanitāro situāciju un apmainīties ar informāciju par iespējamajiem šādu situāciju risinājumiem;
tā publicē pieņemtos atzinumus un ziņojumus.
CNCDH darbs notiek piecās apakškomisijās: sociālo jautājumu, rasisma, antisemītisma, ksenofobijas, diskriminācijas un mazāk aizsargātu grupu lietu apakškomisijā; iestāžu, tiesiskuma, policijas, migrācijas lietu apakškomisijā; Eiropas un starptautisko lietu apakškomisijā; ar humanitārās jomas starptautiskajiem tiesību aktiem saistītu lietu apakškomisijā un ar humanitārajām darbībām saistītu lietu apakškomisijā.
Adrese:
Commission nationale consultative des droits de l'homme
35 Rue Saint-Dominique, 75007
Paris
Papildu informācija: https://www.cncdh.fr

Institucionālais tiesībsargs — tiesību aizstāvis

Tiesību aizstāvis (*Défenseur des droits*) ir neatkarīga institūcija, kas paredzēta Konstitūcijā kopš 2008. gada 23. jūlija un izveidota ar 2011. gada 29. marta institucionālo Likumu Nr. 201133 un parasto Likumu Nr. 2011334.

Uzdevumi

Tiesību aizstāvim ir šādi uzdevumi:

aizstāvēt fizisku personu tiesības un brīvības attiecībās ar iestādēm;

aizstāvēt un veicināt bērnu intereses un tiesības;

cīnīties pret diskrimināciju, kas aizliegta ar likumu, un veicināt līdztiesību;

nodrošināt, lai personas, kas iesaistītas drošības nodrošināšanas darbību veikšanā, ievērotu ētikas normas.

Tiesību aizstāvja institūcija tika izveidota, apvienojot četras iepriekš pastāvošās institūcijas: valsts tiesībsarga institūciju (*Médiateur de la République*), bērnu tiesību aizstāvības institūciju (*Défenseur des enfants*), Augsto iestādi cīņai pret diskrimināciju un līdztiesības veicināšanai (*Haute Autorité de Lutte contre les Discriminations et pour l'Egalité* — HALDE) un Valsts Drošības ētikas komisiju (*Commission Nationale de Déontologie de la Sécurité* — CNDS).

Pilnvaras

Tiesību aizstāvis ir pilnvarots pieņemt sūdzības no jebkuras fiziskas vai juridiskas personas, tostarp no nepilngadīgām personām, kuras lūdz aizsargāt savas tiesības. Tiesību aizstāvis pēc savas ierosmes un jebkādos apstākļos var izskatīt lietu, kas ietilpst viņa pilnvarās.

Šo uzdevumu veikšanai tiesību aizstāvim, no vienas puses, ir pilnvaras veikt izmeklēšanu un iegūt pierādījumus individuālu sūdzību gadījumā, ļaujot viņam saņemt jebkādus attiecīgus dokumentus, nopratināt fiziskas personas un pat veikt pārbaudes uz vietas. No otras puses, tiesību aizstāvis var arī ierosināt grozījumus tiesību aktos un noteikumos un sniegt ieteikumus gan publiskām, gan privātām iestādēm.

Tiesību aizstāvis var arī sniegt ieteikumus, kā risināt viņam iesniegtos jautājumus vai pārkāpumus. Attiecīgajām personām vai iestādēm, reaģējot uz šiem ieteikumiem, ir jāinformē tiesību aizstāvis par veiktajiem pasākumiem. Ja tas netiek darīts vai ja tiesību aizstāvis uzskata, ka pēc šiem ieteikumiem nav sekojusi nekāda darbība, viņš var uzdot attiecīgajai personai vai iestādei noteiktā termiņā veikt vajadzīgos pasākumus. Ja pēc šiem rīkojumiem neseko nekādas darbības, tiesību aizstāvis var izdot īpašu ziņojumu attiecīgajai personai vai iestādei. Šo ziņojumu publisko.

Tiesību aizstāvis var piedalīties arī mediācijā vai ierosināt kompromisa risinājumu, kā arī palīdzēt cietušajiem sagatavot pieteikumus un norādīt attiecīgajā gadījumā ievērojamās procedūras.

Gadījumos, kad varētu tikt piemērots sods, Tiesību aizstāvis var novirzīt viņa uzmanības lokā nonākušās lietas iestādēm, kas ir pilnvarotas uzsākt disciplināru tiesvedību. Tiesību aizstāvis var arī piedalīties tiesas procesos, sūdzības iesniedzēja atbalstam sniedzot rakstiskus vai mutiskus atzinumus.

Organizācija

Tiesību aizstāvja birojos Parīzē strādā apmēram 250 cilvēki. Francijas metropolē un tās aizjūras departamentos apmēram 400 brīvprātīgie pārstāvji veic darbu ar iedzīvotājiem — palīdz viņiem aizstāvēt savas tiesības, pieņem sūdzības un atbild uz pieprasījumiem. Viņi darbojas dažādās vietēja mēroga pieejamās struktūrās, piemēram, prefektūrās, prefektūru apakšnodaļās, juridisko konsultāciju centros, tiesu pieejamības punktos un pašvaldību telpās. Šie pārstāvji sniedz konsultācijas arī cietumos un strādā departamentu centros personām ar invaliditāti.

Tiesību aizstāvis vada padomes, kas palīdz veikt tiesību aizstāvja pienākumus tādās jomās kā bērnu tiesību aizsardzība un veicināšana, diskriminācijas apkarošana un līdztiesības veicināšana un ētika drošības nodrošināšanas sfērā.

Pēc tiesību aizstāvja ierosinājuma premjerministrs ieceļ tiesību aizstāvja vietniekus, tostarp:

bērnu tiesību aizstāvi, kas ir priekšsēdētāja vietnieks padomē, kura atbild par bērnu tiesību aizsardzību un veicināšanu;

vietnieku, kas ir priekšsēdētāja vietnieks padomē, kura atbild par ētiku drošības nodrošināšanas jomā;

vietnieku, kas ir priekšsēdētāja vietnieks padomē, kura atbild par diskriminācijas apkarošanu un līdztiesības veicināšanu.

Lietu iesniegšana tiesību aizstāvim

Lietas tieši un bez maksas var iesniegt ikviena fiziska persona (privātpersona) vai ikviena juridiska persona (uzņēmums, asociācija utt.), ja tā:

uzskata, ka tiek diskriminēta;

zina, ka publisko (policija, žandarmērija, muita utt.) vai privāto (drošības speciālists utt.) tiesību īstenošanas iestāde ir pārkāpusi godprātīgas rīcības noteikumus;

ir saskārusies ar grūtībām attiecībās ar publisku dienestu (ģimenes pabalstu fondu (*Caisse d'Allocations Familiales*), nodarbinātības centru (*Pôle Emploi*), pensiju fondu utt.);

uzskata, ka netiek ievērotas bērna tiesības.

Lietu tiesību aizstāvja izskatīšanai var iesniegt bērns vai nepilngadīga persona, kura ir jaunāka par 18 gadiem, bērna ģimenes locekļi vai viņa juridiskie pārstāvji, medicīniskie vai sociālie dienesti, bērnu tiesību aizstāvībai izveidota asociācija, Francijas Parlamenta loceklis un Eiropas Parlamenta deputāts no Francijas, kā arī ārvalstu iestāde, kurai ir tādi paši pienākumi kā tiesību aizstāvim. Tiesību aizstāvis var rīkoties Francijas un Francijā dzīvojošu ārvalstu bērnu vārdā, kā arī ārvalstīs dzīvojošu Francijas bērnu vārdā daudzās ar bērnu tiesību aizsardzību saistītās jomās, proti, bērnu aizsardzības, veselības aprūpes un invaliditātes, kriminmāltiesību, adopcijas, visiem paredzētās un nepilngadīgajiem ārvalstniekiem paredzētās izglītības jomā.

Iedzīvotāji var iesniegt sūdzību tieši tiesību aizstāvim,

izmantojot tiešsaistes atzinuma pieprasījuma veidlapu;

nosūtot to pa pastu bez maksas.

Adrese:

Défenseur des droits

Libre response 71120

75342 Paris Cedex 07

Papildu informācija: https://www.defenseurdesdroits.fr/en

Specializētas cilvēktiesību struktūras

Ir arī citas specializētas struktūras, kuras darbojas tiesību un brīvību aizsardzības jomā

Datu aizsardzības pārraudzības iestāde —

Valsts Datu aizsardzības iestāde (*Commission nationale de l'informatique et des libertés* — CNIL)

CNIL ir Francijas personas datu aizsardzības pārraudzības iestāde. Tā darbojas saskaņā ar grozīto 1978. gada 6. janvāra Likumu Nr. 7817.

Uzdevumi

Valsts Datu aizsardzības iestāde ir neatkarīga administratīva iestāde. Tā pilda šādus uzdevumus:

informē visus datu subjektus un visus kontrolierus par viņu tiesībām un pienākumiem;

nodrošina personas datu apstrādi saskaņā ar grozīto 1978. gada 6. janvāra likumu. Atkarībā no attiecīgajiem datiem tā atļauj apstrādi, sniedz atzinumu un pieņem datu apstrādes deklarācijas;

tā pieņem prasības, lūgumrakstus un sūdzības attiecībā uz personas datu apstrādi un informē to iesniedzējus par šajā sakarā veiktajām darbībām;
tā atbild uz publisku iestāžu un, attiecīgā gadījumā, tiesu iesniegtiem atzinuma pieprasījumiem un konsultē fiziskas personas un struktūras, kuras veic vai plāno veikt personas datu automātisku apstrādi;
saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa (*Code de procédure pénale*) 40. pantu tā nekavējoties informē prokuratūru par pārkāpumiem, kuri nonākuši tās uzmanības lokā, un var sniegt komentārus kriminālietu tiesvedībās;
tā ar īpašu lēmumu var uzdot vienam vai vairākiem tās locekļiem vai tās ģenerālsekretāram veikt pārbaudes saistībā ar jebkādu apstrādi vai vienoties, ka šādas pārbaudes veiks amatpersonas no tās dienestiem, un vajadzības gadījumā iegūt jebkuras tādu dokumentu vai datu nesēju kopijas, kuri saistīti ar tās pienākumu veikšanu;
ar to ir jāapspriežas attiecībā uz likuma vai dekrēta projektiem vai likuma vai dekrēta projekta noteikumiem, kuri ir saistīti ar personas datu aizsardzību vai šādu datu apstrādi.
Ik gadu CNIL Republikas prezidentam un premjerministram iesniedz ziņojumu par sava darba izpildi.

Lietu iesniegšana CNIL

Ikviens, kurš ir saskāries ar sarežģījumiem savu tiesību īstenošanā, var sazināties ar CNIL. Lai aizstāvētu savas tiesības un brīvības, iedzīvotājiem ir jāvēršas tieši pirmajā instancē struktūrās, kuru rīcībā ir viņu dati. Ja rodas sarežģījumi, tiek sniegta neapmierinoša atbilde vai atbilde vispār netiek sniegta, tiešsaistē var iesniegt sūdzību CNIL par dažādiem tematiem: internets, tirdzniecība, darbs, tālrunis, banku pakalpojumi un kredīti.

Saistītā saite: https://www.cnil.fr/fr/plaintes

Adrese:
Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés
3 Place de Fontenoy - TSA 80715
75334 PARIS CEDEX 07
Papildu informācija: https://www.cnil.fr/

Brīvības atņemšanas vietu galvenais kontrolieris

Pēc tam, kad tika ratificēts Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālās asamblejas 2002. gada 18. decembrī pieņemtās Konvencijas pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu fakultatīvais protokols, Francijas likumdevējs ar 2007. gada 30. oktobra Likumu Nr. 20071545 izveidoja brīvības atņemšanas vietu galvenā kontroliera institūciju (*Contrôleur général des lieux de privation de liberté*). Tā ir neatkarīga administratīva iestāde.

Uzdevumi

Galvenais kontrolieris nodrošina, lai pret personām, kam atņemta brīvība, izturētos humāni un respektējot cilvēka cieņu un lai tiktu panākts godīgs līdzsvars starp personu, kurām atņemta brīvība, pamattiesību ievērošanu un sabiedriskās kārtības un drošības apsvērumu ievērošanu. Galvenais kontrolieris ir atbildīgs par to, lai nekādā veidā netiktu pieļauta šo personu pamattiesību pārkāpšana.
Savu pienākumu ietvaros galvenais kontrolieris pārbauda ne tikai brīvības atņemšanas, aizturēšanas vai hospitalizācijas apstākļus, bet arī personāla un citu saistīto personu darba apstākļus, ciktāl tie neizbēgami ietekmē iestādes darbību, un to, kāda ir attieksme pret personām, kurām atņemta brīvība. Galvenais kontrolieris var brīvi izraudzīties, kuras iestādes apmeklēt, un šie apmeklējumi var būt gan plānoti (tādā gadījumā iestādes vadītāju par apmeklējumu brīdina dažas dienas iepriekš), gan nepieteikti.

Pilnvaras

Galvenais kontrolieris jebkurā laikā, jebkurā vietā Francijas teritorijā var apmeklēt jebkuru vietu, kurā uzturas personas, kurai atņemta brīvība: cietumus, veselības aprūpes iestādes, iestādes, kas ir kopīgā Veselības ministrijas un Tieslietu ministrijas pārraudzībā, policijas un žandarmērijas aizturēšanas kameras, muitas īslaicīgās aizturēšanas izolatorus, administratīvās aizturēšanas centrus un kameras ārvalstniekiem, izolatorus ostās un lidostās utt.
Galvenais kontrolieris ir atbildīgs par ārvalstnieku izraidīšanas procedūru praktisku īstenošanu līdz pat viņu nodošanai galamērķa valsts iestādēm.
Attiecīgās iestādes var iebilst pret apmeklējumiem vienīgi tādu nopietnu un nepārvaramu iemeslu dēļ, kas saistīti ar valsts aizsardzību, sabiedrības drošību, dabas katastrofām vai nopietniem nemieriem apmeklējamajā vietā.
Galvenais kontrolieris nosūta attiecīgajam ministram vai attiecīgajiem ministriem ziņojumu par apmeklējumu un ieteikumus, kurus var publicēt. Galvenais kontrolieris iesniedz arī gada darbības pārskatu Republikas prezidentam un parlamentam, to publicē.

Lietu iesniegšana brīvības atņemšanas vietu galvenajam kontrolierim

Iedzīvotāji var iesniegt lietas brīvības atņemšanas vietu galvenajam kontrolierim, lai ziņotu par situācijām, kad pēc viņu domām tiek pārkāptas viņu pamattiesības vai tādas personas pamattiesības, kurai atņemta brīvība (vai kurai nesen ir bijusi atņemta brīvība), un kas ir saistītas ar apstākļiem apcietinājuma, uzraudzības, aizturēšanas vai hospitalizācijas vietās vai ar kāda dienesta struktūru vai darbību. Lietas brīvības atņemšanas vietu galvenajam kontrolierim var iesniegt tikai, nosūtot pa pastu uz šādu adresi:
Madame la Contrôleure générale des lieux de privation de liberté
BP 10301
75921 Paris cedex 19
Iestāžu apmeklējumu laikā pārrunām ar galveno kontrolieri vai kādu no viņa biroja inspektoriem var pieteikties arī personas, kurām atņemta brīvība, viņu radinieki, personas, kuras saistītas ar iestādes darbu, kā arī tās personāls.
Adrese:
Le Contrôleur général des lieux de privation de liberté
16/18 quai de la Loire
BP 10301
75921 Paris Cedex 19
Papildu informācija: https://www.cglpl.fr

Citas specializētas iestādes

Tiesu pieejamība — piekļuves punkti tiesību aktiem, juridisko konsultāciju centri un tiesu palīdzības vienības

Lai atvieglotu fizisku personu piekļuvi informācijai par to tiesībām, juridiskajām procedūrām un tiesu sistēmu un lai palīdzētu tām ikvienā tiesību īstenošanas posmā, Francija ir izveidojusi piekļuves punktus tiesību aktiem (*points d'accès au droit*), juridisko konsultāciju centrus (*maisons de justice et du droit*) un tiesu palīdzības vienības (*antennes de justice*), kas ir vietēja mēroga pieejami juridisko pakalpojumu centri, kuros iedzīvotāji var iegūt informāciju par viņu tiesībām, kā arī uzzināt dažas miermīlīgas strīdu risināšanas metodes.
Piekļuves punktu tiesību aktiem, juridisko konsultāciju centru un tiesu palīdzības vienību saraksts:
http://www.annuaires.justice.gouv.fr/annuaires-12162

Papildu informācija:

http://www.vie-publique.fr/decouverte-institutions/justice/fonctionnement/modes-alternatifs/que-sont-maisons-justice-du-droit.html
Lapa atjaunināta: 09/03/2018
Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.